SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 206. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 29, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ЖОВТНЯ, 1994. Ч. 206. РІК CI

„І ПОКЛАВ ЙОМУ БОГ В ГРУДИ ДАР: ЖАР ЛЮБОВИ І МУДРОСТИ ЖАР“

СОЦІЯЛІСТИ ВИМАГАЮТЬ РЕЗИҐНАЦІЇ Л. КУЧМИ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 25-го жовтня, міський комітет київської організації Соціялістичної Партії України (СПУ) розповсюдив заяву із засудом чергового підвищення цін на хліб, молочні та інші продукти першої необхідности та на електроенергію, газ, нафту, квартплату тощо. У заяві СПУ сказано: „Президент і його команда приступили до побудови капіталізму в Україні. Ліквідуються соціяльні програми, лібералізуються ціни і зовнішньоекономічна діяльність, в усьому вуконується воля Міжнародного валютного фонду (МВФ), спрямована на перетворення України в колонію. Це робиться в той час, коли Верховна Рада ухвалила постанову про збільшення мінімальної заробітної платні, пенсії і стипендії. Зрозуміло, що Президент завдає удару Верховній Раді, щоб підірвати її авторитет і встановити свій авторитарний режим. Сталося те, про що неоднаразово попереджала народ СПУ: нова хижацька кляса вітчизняних експлуататорів перейшла у наступ“.

Київські соціялісти закликали робітників, селян і трудову інтеліґенцію вимагати негайної резиґнації Президента України Леоніда Кучми і передачі влади Радам народних депутатів.

Окрім СПУ, є в Україні і Соіціял-Демократична Партія України (СДПУ). Ця партія підтримала програму Президента України Л. Кучми і заявила, що претендує на понад 50 відсотків вільних парляментських посад на останніх довиборах у Верховну Раду, що відбудуться 20-го листопада. Соціял-демократи вважають, що це дасть їм змогу підтримати Президента в парляменті.

Кабінет Міністрів схильний не стільки підтримати Президента, як боротися „за соціяльну справедливість“. Віталій Масол під час обговорення доповіді міністра економіки Романа Шпека сказав: „президентська програма визначає стратегічні напрямки соціяльних і економічних перетворень, а в плянах на наступний рік повинні знайти втілення продумані й виважені тактичні розрахунки, бо ціна рішень, які будуть ухвалені на наступний рік, дуже висока“.

Політичні коментатори передбачають, що Президента Л. Кучму можуть очікувати ті ж самі проблеми, які мав перший Президент Леонід Кравчук, коли запропонував програму пришвидшення реформ економіста Ємельянова і введення гривні.

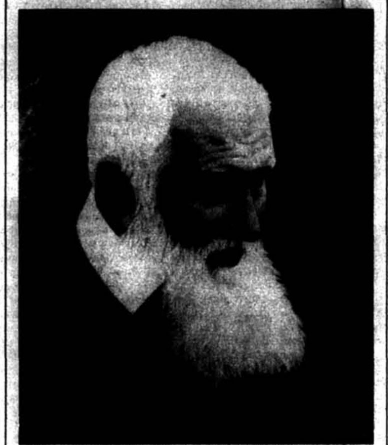
Про підвищення заробітків і пенсій у Верховній Раді справді мова була і депутати постановили підвищити їх приблизно вдвічі з 1-го жовтня. Після ухвалення цієї постанови відразу ж підскочили ціни. Тепер вони вже підвищуються офіційно, і то часом у 6 разів і більше. А обіцяну підвишку платні і пенсій люди ще не отримали.

Крім того, очікується нова емісія на суму 350 трильйонів карбованців. Отже інфляція знову зростатиме.

Недавно відбулася теоретична рада Соцпартії України на тему „Новий соціялізм: суть, тенденції перспективи“. На ній проголошено, що основною метою лівих сил є побудова демократичного соціялізму, але не партіями і рухами, а трудівниками, на основі теорії наукового соціялізму і практики реального життя. Це на думку соціялістів, теж реформи, але в інтересах більшости. Висловлювалася стурбованість у зв'язку з можливим зрушенням СПУ в бік соціял-демократії західнього зразка. Застерігаючи від такого „хибного“ напрямку, соціялісти навели приклад соціял-демократії у Швеції, де, на думку промовців, „найбільший процент самовбивства і найбільший у світі рівень злочинности“. Учасники теоретичної ради прослухали доповідь про історичний досвід марксизму, як політичної течії, про його значення для усвідомлення сьогоднішньої ситуації.

МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР В С. БАВНД БРУКУ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Мистецький вечір п. з. „Леся Українка в піснях і творчости“ у виконанні артисток з України відбудеться в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж., в п'ятницю, 4-го листопада ц. р.

Слуга Божий Андрей Шептицький

Роман Завадович

Заповіт Владики

Є у Львові зелена гора,
Її знає уся дітвора —
Там на церкві на сірому мурі
Списом змія пронизує Юрій...

На горі тій жив архиєрей,
Незабутній Князь Церкви Андрей,
Для народу і віри трудився,
За свій народ там Богу молився:

„Творче світу, Спасителю мій,
Поможи Батьківщині моїй,
Дай Їй силу кайдани зламати,
Що скували Її супостати.

Україно, Вітчизно моя!
Все що маю, даю Тобі я:
І майно, і знання, і всі сили,
Щоб Тобі добро послужили.

Щоб Ти стала міцна як давно,
Щоб Твій народ з'єднався в одно
У братерській любові і згоді —
Лиш тоді встане сила в народі“.

І поклав Йому Бог в груди дар:
Жар любови і мужности жар,
Щоб любов'ю бездольних зогріти
І відважно неправду зустріти,

„Світло“, листопад 1987

У Верховній Раді відбулася пресова конференція

Київ (Р. Р.). — Тут у середу, 26-го жовтня, журналістів запросили на Пресову конференцію голови Верховної Ради Олександра Мороза та прем'єр-міністра Віталія Масола. Однак прем'єр-міністер відразу ж пішов геть, а замість нього у пресконференції взяв участь віцепрем'єр-міністер Ігор Мітюков.

Головними питаннями на пресовій конференції були: соціяльно-економічний стан в Україні, взаємодія законодавчої і виконавчої влад у здійсненні антиінфляційних заходів. Відкриваючи пресову конференцію, О. Мороз зазначив, що мав на меті „порадитися з представниками преси як формувати суспільну думку, щоб у злагоді пережити тяжкий період переходу“. На думку Мороза, „усі структури влади, в тому числі й четверта, повинні діяти спільно і сприяти консолідації суспільства“. Верховна Рада має намір опрацювати пакет законів, біля 20, в економічній сфері, які визначатимуть права і обов'язки як окремої особи, так і суб'єктів виробництва. Ріст інфляції О. Мороз не пов'язує з емісією у сільське господарство. На його думку, вирішальну ролю тут вдіграло саме очікування інфляції. Протягом трьох останніх місяців, сказав Мороз, рівень інфляції зростав на 7 відсотків щомісяця, а виробництво — на 10 відсотків. Отже треба лише дивитися, у якій ситуації можна вдаватися до інфляції, тобто там, де це обернеться зростанням виробництва. Щоб ефективно впливати на курс валют, сказав М. Мороз, потрібне „узгодження дії з виконавчими структурами, підведення законодавчої влади під ті кроки виконавчої, які давали б гарантії стабільности“. На запитання щодо закону про владу, запропонованого Президентом, О. Мороз відповів, що це не закон, а теза, яка прозвучала на світовому форумі юристів. А твердження, ніби в Україні нема конституції є тезою провокаційного, підкреслив голова Верховної Ради. О. Мороз запевнив, що гривня в Україні буде і що питання про відновлення КПСС-КПУ у Верховній Раді не розглядатиметься, а лише відбудеться голосування, після якого не залишиться нез'ясованих питань.

І. Мітюков висловив певність, що Уряд зуміє забезпечити досить м'яку зміну курсу доляра і повідомив, що дотації на продукти харчування покищо зберігаються, але дещо змінюється пропорція: один відсоток приросту ціни — 0.8 відсотка приросту доходів населення. Малозабезпеченим громадянам доходи зростатимуть 1:1 відповідно до зростання цін.

З приводу українських боргів Росії, Мітюков повідомив, що українська сторона має намір отримати відкладення на їх сплату. За його словами принципову згоду уже досягнуто, але ще потрібно відпрацювати технічні питання, зокрема погодитися на „нульовий варіянт“, який може стати частиною комплексної угоди про розподіл і реструктуризацію українських боргів. На запитання, хто причетний до емісії грошей, Мітюков відповів, що це питання вивчається, але не так для того, щоб знайти винного, як для віднайдення правди і шляху до забезпечення стабільности національної валюти, бо саме падіння не таке страшне, а страшне непердбачуванне динаміки цього курсу.

Встановлено нові тарифи на консульські послуги

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 25-го жовтня, начальник консульського управління Міністерства Закордонних Справ Віктор Кирик поінформував журналістів про введення з 15-го листопада нових тарифів на консульські послуги, надані в Борисполі, Одесі та інших прикордонних точках.

Чужинці з країн, де є дипломатичні і консульські установи України, сплачуватимуть: за транзитну візу 50 дол., за короткотермінову в'їзну візу — 150 дол. Чужинці з країн, де нема дипломатичних та консульських установ України сплачуватимуть відповідно 25 і 75 дол.

Тарифи консульських послуг за оформлення віз дипломатичними і консульськими установами України за кордоном залишиться без змін, тобто від 20 до 80 дол.

В Україні визначено Рік Права

Київ (Р. Р.). — Тут 22-го жовтня з ініціятиви Української Правничої Фундації відзначено відкриття Року Права, яке проводиться відтепер щорічно. Ця ініціятива була схвалена 17-го вересня і тоді ж Президент України Леонід Кучма підписав указ про надання УПФ державної підтримки.

Запроваджуючи традицію щорічної урочистої церемонії відкриття Року Права, Україна визнає високе значення права і суду, і одночасно віддає шану тим знаменним датам, подіям, місцям і уславленим історичним особам, з якими пов'язаний розвиток права і суду української держави.

Відкриття Року Права в Україні відзначатиметься щороку 8-го жовтня. За гіпотезою науковців, саме в жовтні 1016 року відбулася битва Ярослава Мудрого із Святополком, після якої Ярослав дав новгородцям „Руську Правду“ де написав статут і заповіт „по сій грамоті живіте... “. Число 8 взято умовно шляхом додавання цифр року виходу „Руської Правди“ 1016. Така метода встановлення різних дат є загальноприйнятою у випадках, коли нема змоги встановити точну дату.

Цього року церемонія відбулася 22-го жовтня, оскільки в цей день закінчився 2-ий З'їзд суддів України і розпочався 2-ий Світовий конґрес українських юристів. Церемонія відбулася в соборі св. Софії, який у ті далекі часи був княжою резиденцією, а сам князь був вищою судовою інстанцією. Після Служби Божої, очолюваної Патріярхом Київським і всієї України Володимиром Романюком, на якій були присутні Президент Л. Кучма, члени Уряду, делеґації правників із 16-ох країн світу, урочистості продовжилися в Українському Домі.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — Пресовий центр Міністерства Зовнішньо-Економічних Зв'язків України повідомив, що Голляндія звинуватила Торговопромислову палату України у спробі використати підроблені документи з боку спільного підприємства „Астама-2“, Київ, та приватного підприємства „Анкон“, Івано-Франківське, тому до згаданих підприємств застосовано санкції зі статтею 37 закону України про зовнішньо-економічну діяльність.

ХАРКІВ. — Міністер машинобудування та військово-промислового комплексу і конверсії України Віктор Петров вдруге за цей місяць відвідав Харківщину. Він зустрівся з працівниками заводу ім. Малишева і представив їм нового генерального директора Юрія Миргородського, який раніше очолював один з підрозділів заводу. Обговорено проблеми промислового та паливно-енерґетичного комплексів.

ОДЕСА. — На становище прокурора Одеської області призначено Віктора Косика, який раніше працював заступником обласного прокурора. Як уже інформовано, попереднього прокурора Одеської области Василя Іванова генеральний прокурор звільнив за незадовільний стан прокурорського нагляду за виконання указу Президента про боротьбу зі злочинністю.

КИЇВ. — Тут закінчився 3-ій Міжнародний телевізійний конгрес, у якому взяли участь 93 телевізійні компанії з 12-ох країн, а також політики, діячі культури і науки. Конгрес підтримав ініціятиву щодо створення міжнародного сателітового телеканалу для висвітлення проблем науки, культури, мистецтва і освіти. Сам конгрес вирішено реорганізувати в міждержавну неурядову організацію Міжнародний Телевізійний Конгрес з квартирою в Києві і з регіональними центрами. Головою Ради конгресу обрано президента Українського Телевізійного Союзу Володимира Цендровського.

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз зустрівся з заступником асистента міністра оборони ЗСА Г. Даафі. Під час зустрічі обговорено питання про присєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). О. Мороз зазначив, що Україна приєднається до ДНЯЗ, але їй потрібні реальні кроки керівників ядерних держав щодо гарантування безпеки.

ПРЕЗИДЕНТ ЗСА ВІДВІДАВ СИРІЮ

Єрусалим, Ізраїль. — Сюди під кінець дня у чевер, 27-го жовтня, по цілоденних відвідинах Дамаску, столиці Сирії, та тригодинної розмови з президентом Гафезом Ассадом, прибув президент Билл Клінтон, щоб з керівниками Ізраїля поділитись вислідами своїх розмов з сирійським президентом.

Хоча президент Сирії публічно не висловив будь-яких зобов'язань щодо замирення з Ізраїлем, то все ж таки президент ЗСА сказав, що задоволений в загальному зі своїх відвідин, бо в приватній розмові з президентом Г. Ассадом таки дістав деякі запевнення, які, на його думку, в майбутньому приспішать процес замирення мія Ізраїлем і Сирією.

Президент Б. Клінтон — перший президент ЗСА, який відвідав Сирію за останніх 20 років. У спільному виступі в Дамаску президент Г. Ассад використав цю нагоду, щоб публічно запитатися чому Ізраїль боїться за свою безпеку, якщо поверне Сирії ним завойовані Ґолянські пагорби у шестиденній війні 1967 року.

Прибувши до Єрусалиму, Президент ЗСА підтвердив, що є задоволений із своїх відвідин у Дамаску, бо приватні запевнення, які він отримав від Г. Ассада, є важливими у майбутніх мирових переговорах з Ізраїлем. Подробиці цих приватних обіцянок сирійського президента він обмірковував з прем'єр-міністром Ізраїля. Одначе, виступаючи в Єрусалимі на пресовій конференції, ані президент Клінтон, ані прем'єр-міністер Їцак Рабін не виявили, що саме приватно обіцяв Г. Ассад.

У загальному аналітики уважають, що ця перша спроба президента ЗСА бути посередником між Єрусалимом і Дамаском хоча й не принесла потрібних і бажаних результатів, то особисто для Клінтона в ЗСА матиме частинний успіх, зокрема коли мова про закордонну політику.

З Єрусалиму Б. Клінтон подався до Кувайту, де відвідує американських вояків, що тепер сповняють там службу, а звідтіль поїде до Савдійської Арабії.

В СВІТІ

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОМУ місті Кейп Тавні закінчився суд над трьома вбивцями американської студентки. Прокуратори вимагали кари смерти для Ватазі Нтама, Монгезі Манґіна і Мзікоги Нофемели. Їх визнано вбивцями Еймі Біл, стипендистки Фулбрайта. „Це було расистське вбивство, її вбито лише тому, що вона була біла“,-ствердили завинувачувачі. Тим часом адвокат підсудних Джастис Позва вважає, що вбивці керувалися політичними мотивами, на них, мовляв, вплинула загальна емоційна гарячка, і тому вони заслуговуть виправдання. Суддя постановив засудити кожного з убивць до 18 років тюремного ув'язнення. Він обґрунтував це рішення тим, що „молоді люди ще мають можливість стати повноцінними громадянями“. Еймі Біл, випускницю Стенфордського університету, забили ножами і палицями 25-го серпня 1993 року в чорному районі Ґуґулету, поблизу Кейп Тавну.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Арабської ліги Єсмат Абдул Мегуїд закликав арабів підтримати принцип „земля за мир“ ради того, щоб гарантувати безпеку, стабільність і розвиток на Близькому Сході. Між іншим, Є. А. Мегуїд сказав: „Ізраїль мусить зрозуміти, що миру не буде без повного повернення захоплених земель, без визнання за палестинцями права на створення абсолютно незалежної держави, столицею якої має стати Єрусалим“. Виступаючи на церемонії відкриття 102-ої сесії Ради Арабської ліги, Є. А. Мегуїд висловив сподівання на прогрес у сирійсько-ізраїльських і ливансько-ізраїльських переговорах.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Молдови Михаїл Попов, розповідаючи на пресовій конференції у Кишиневі про вислідн своєї візити до Румунії, підкреслив: „Ми вдоволені тим, що Букарешт розуміє і підтримує прагнення Республіки Молдова до незалежности, суверенітету і територіяльної цілісности“. Тим часом для журналістів стали відомі деякі незгоди між сторонами. Наприклад, Румунія наполягає на „особливому характері“ взаємин між двома країнами, однак Молдова трактує Румунію лише як одного з багатьох партнерів.

ІНДІЯ ВІДМОВИЛАСЯ видати пашпорти трьом громадським провідникам з Кашміру, які плянували приїхати в ООН і до Вашинґтону, щоб заініціювати процес політичних переговорів щодо припинення братовбивчої війни в Кашмірі. Багавдін Фаруґі, колишній голова суду у стейті Джамму і Кашмір, Міян Абдул, президент кашмірської асоціяції адвокатів, і Нур Юл Нассан, керівник кашмірського Форуму людських прав, входили до складу делеґації, очолюваної Абдулом Ґані Лоне. Всіх їх запросили на присвячений азіятським проблемам семінар Фонд Карнеґі, Американський інститут у питаннях миру, Генеральна асамблея і різні місії ООН. Хоч А. Ґ. Лоне дістав усі необхідні для виїзду документи, він відмовився їхати без решти членів делеґації.

В АВСТРІЇ відбулися світові ігри ветеранів спорту. У стрибках з триметрового трампліну перемогла 93-річна американка Віола Кран, у плаванні на 50 метрів — австралійка Мері Майна, яку лікарі та спортові правники взагалі на хотіли допустити до змагань: ця поважна спортовка вже відсвяткувала свій 101-ий рік народження.

ЦИМИ ДНЯМИ З ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ втік південний кореєць Чо Чанг Го, якого на батьківщині вважали вбитим під час Корейської війни 1950-53 років. Зі 43 років поневірянь 13 перших він провів у таборі для військовополонених і працював у вугільних копальнях, де став інвалідом. Го є єдиним південнокорейським військовополоненим, якому врешті-решт вдалося вирватися живим. Уряд Південної Кореї стверджує, що з Корейської війни не повернулося понад 40,000 південних корейців, однак комуністичний Пйонгянг заперечує це. Відомо також, що 8,100 американських вояків потрапили в північнокорейський полон, оскільки в тій війні вони тримали сторону Південної Кореї.

В АМЕРИЦІ

КОАЛІЦІЯ НЮДЖЕРЗЬКИХ проповідників і оборонців громадських прав у вівторок, 25-го жовтня, заохочували спонзорів бойкотувати радіопередачу станції WABC - AM, якої диктор Боб Ґрент, на їхню думку, регулярно дозволяє собі на расистські завваги. Їхні вимоги на думку аналітиків починають мати успіх, бо один із більших спонзорів цієї програми Ню Джерзі Трензіт, стейтова аґенція, що керує рухом поїздів і автобусів, згідно з їхнім речником Ріком Ремінґтоном застановляється над тим чи продовжувати своє спонзорство. Крім того губернатор стейту Крістін Тодд-Вітман зазначила, що не буде більше брати участи у програмах згаданого диктора. Джан Маінеллі, режисер згаданої програми, заперечив її расистські тенденції.

З НАБЛИЖЕННЯМ ДНЯ ВИБОРІВ кандидати починають інтенсивніше активізуватися перед виборцями. У Ню Джерзі минулого вівтірка, 25-го жовтня, з цього приводу відбулися другі з черги дебати, а на думку аналітиків мабуть і останні, між урядуючим сенатором-демократом Франком Ловтенберґом і його республіканським суперником Чаком Гайтаяном. Обидва кандидати вспіли за одну годину обмінятися взаїмними образами про те хто з них є гіпокритом, відсталим від потреб своїх стейтових співжителів, умільцем у витратах громадських грошей та расистом. Подібна виміна контроверсійних думок відбулася також у Массачусеттс між сенатором Едвардом Кеннеді та його суперником республіканцем Міттом Ромні.

У ПОНЕДІЛОК, 25-го ЖОВТНЯ, конгресмен-демократ з Чикаго Ден Ростенковскі вніс через своїх адвокатів прохання до Апеляційного суду уневажнити рішення судді про відмову відкинути 17-точкове оскарження проти нього. Д. Ростенковського оскаржено 31-го травня за ужиття державних грошей для своїх особистих витрат. Суддя Норма Голловей Джансон з Федерального окружного суду, відмовилася від їх уневажнення 14-го жовтня, відкидаючи арґументи Д. Ростенковського, що суджения його є вторгненням прокуратури у право Конгресу запроваджувати в життя свої власні правила.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передвиборчі настрої в Америці

Як відомо, в Америці відбуваються щочотири роки вибори Президента і щодва цілої Палати Репрезентантів і одної третьої Сенату, деяких губернаторів та деяких інших високих урядовців, федеральних, стейтових і льокальних. Ті додаткові вибори викликали здебільша мало зацікавлення і не мали вирішального значення на загальний державно-політичний образ.

У цьому році інакше. Хоча економічна ситуація тепер непогана, обраний у листопаді 1992 року Билл Клінтон, демократ, втратив первісну популярність, дармащо сам він уважає, що мав за минулі два роки поважні успіхи внутрішнього і закордонного політичного роду. В американських газетах і ще більше на телевізійних програмах звертається увагу, що вислід виборів 8-го листопада цього року може докорінно змінити політичну ситуацію в Америці. Передбачається таку перемогу кандидатів Республіканської партії, що зміниться обличчя Конгресу. Якщо, наприклад, стан посідання Республіканської партії у Сенаті збільшиться на сім дальших сенаторів — Роберт Дол став би головою не меншини, а більшости у Сенаті. У Палаті Репрезентантів, чуємо,загрожений вибір голови демократичної більшости (спікер) Томаса Фолі. У Теннесі обрали до Сенату обох демократів — тепер вони обидва борються за свою політичну кар'єру. Всі засоби масової інформації від Алантики по Тихий океан цікавляться виборчою кампанією губернатора великого і важливого Нюйоркського стейту. Теперішній губернатор Маріо Квомо — загальновідома фігура, бо він не захотів кандидувати на Президента і відмовився від кандидатури на члена Верховного Суду. Тепер поважно загрожене його становище губернатора. До Ню Йорку приїздив президент Клінтон і промовляв у користь Маріо Квомо на бенкеті, де кожний присутній склав мінімум 1,000 дол. на виборчий фонд Квомо. Його республіканський суперник має три аргументи, які під смак виборцям: Квомо, мовляв, ліберал, який підвищував податки, Квомо спричинив безробіття у стейті і Квомо задовго урядує, — час на зміну. Республіканський кандидат Ричард Патакі, хоч раніше мало хто знав, що він сенатор у стейтовій асамблеї, зумів настільки прихилити собі настрої, що популярний щоденник „Дейлі Нюз" гаряче поручає вибрати його. Президент Клінтон допоміг губернаторові Маріо Квомо придбати виборчий фонд, але політично ледве чи поміг йому, бо одним із закидів Патакі на адресу Квомо є той, що Квомо підтримує президента Клінтона.

Якщо дійсно Сенат опинився б після 8-го листопада з більшістю республіканців, вони могли б паралізувати кожний законопроєкт, зголошуваний Клінтоном. Воно могло би спричинити некорисну для республіканців реакцію у суспільстві, але Боб Дол надто досвідчений і розумний політик-парляментарист, щоб цього не знати і не перетягати струни. Роналд Реґен і Джордж Буш уміли співпрацювати з демократами у Конгресі. Клінтон того хисту не має і тому у висліді виборчої перемоги республіканців не є виключена поважна криза в державі. Загал громадян може такої політичної кризи не відчувати, бо існує федеральний і стейтовий апарат, існує незалежний Суд, нема ні трішки того хаосу, який є в Україні. І тут існує тверда валюта та регульований державою імпорт — експорт промислових товарів.

Джордж Буш програв був вибори, злегковаживши собі настрої, зформовані поважною економічною рецесією. Клінтон втратив свою первісну популярність хиткістю своїх рішень та відсутністю досвіду, особливо у міжнародних справах. Він уважає, що має успіх в Гаїті і успіх у розгрі з Саддамом Гуссейном, диктатором Іраку, але ще невідомо, що скаже Конгрес і біржа, коли виявиться, скільки коштуватимуть ті операції. Програв справу, яка могла промостити йому шлях до другої каденції урядування, — реформу існуючої системи охорони здоров'я. Він скидає вину на республіканців, насправді сам загирив ту справу фальшивим підходом до неї. Недалекі вибори виявлять, якою буде найближча майбутність цієї могутньої країни.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Євген Іванків

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ І ПАТРІЯРХ ЙОСИФ

(У 50-ті і 10-ті роковини їхнього відходу у вічність)

Митрополит Андрей і Патріярх Йосиф — це не тільки визначні Владики-Архипастирі, але надзвичайні, феноменальні постаті в історії нашої Церкви XX століття, якими обдарувало нас Боже Провидіння і значення яких ми ще до сьогодні не можемо цілком збагнути. Вони не тільки визначні історичні особи, але також творці історії, творці нової доби в історії Української Греко-Католицької Церкви.

Історичний акт Берестейської унії 1596 року, який був непересічною, майже революційною подією, звернув увагу світу також і на нашу Церкву і викликав дискусію щодо правильности чи неправильности такого вагомого рішення наших Владик. У Римі почали вважати нашу Церкву помостом між Сходом і Заходом, на неї поклали великі надії в ділі поєднання двох роз'єднаних Церков.

Але згодом усі ті великі ідеї чабулися. Наша Церква почала затрачувати свою обрядову, канонічну і духову автентичність, поступово включалася в духово-богословську ментальність та адміністративну структуру Римо-Католицької Церкви. Цей новий латинізуючий напрям був офіційно апробований Замойським Синодом 1720 року. Росія безпощадно ліквідувала Унію на територіях, які вона зайняла. Польща, хоч не дуже прихильно відносилася до унії і нашої Церкви, все ж таки підтримувала її, бо сподівалася використати як знаряддя латинщення і ополячування українського народу. І ці їхні сподівання у великій мірі здійснювалися. Простий народ животів у доховій темноті, двигав важке ярмо панщини і заливав своє горе горілкою по жидівських корчмах. Наша шляхта і старинні боярські роди відрікалися своєї національности і рідної Церкви. Наше духовенство перейнялося польсько-латинським духом. Священики розмовляли зі собою по-польськи і польською мовою виголошували проповіді. Серед них було багато завзятих польських патріотів, що брали участь у польських повстаннях та змагалися за відродження польської держави на українських землях. Ще навіть попередник Митрополита Андрея на галицькому митрополичому престолі Юліян Сас-Куїловський, син нашого греко-католицького священика, був активно заангажований в польському повстанському русі.

Після прилучення Галичини до Австрії наша Церква почала поволі оживати, отрясатися з чужого намулу, почала ставати народною українською, а священики стали першими піонерами-пробудителями галицької України. Але в церковній ділянці ми ще своєї ідентичности не віднайшли. В Римі толерували нас як конечне зло, а поляки постійно шкодили цій Церкві.

І якраз Митрополит Андрей, як справжній Мойсей, вивів цю Церкву з галицького загумінку і показав її цілому світові, як Церкву українську, традиційно східню, яка є важливою, невід'ємною частиною цілого вселенського християнства. Саме він привернув цій Церкві свідомість власної автентичности, підметности, її історичного післанництва, створив нашу власну церковну ідеологію, а також церковну політику. Ця церковна політика не була імперіялістичною супроти наших сусідів, була побудована на засадах християнської справедливости і любови.

Одним словом, Митрополит Андрей привернув нашій Церкві її власне „я". Цей процес був рівночасно і його особистою реформою, привереннням його власній особі свого автентичного „я". Як відомо, Митрополит Андрей був вихований в дуже релігійному дусі, але це був римо-католицький дух, тісно пов'язаний з польським патріотизмом (чи навіть із шовінізмом, як про це згадував Митрополит), а також зі своєрідною аристократичною погордою до всього, що вульгарне, просте і „хлопське". Все це відносилося, розуміється, до нещасного українського народу і його пониженої та висміюваної Церкви. Тому Митрополит мусів сам себе переродити: з поляка-римо-католика стати українським патріотом і східнім християнином. Він уважав себе вибранцем Божого Провидіння. Його покликання було не тільки стисло релігійне, духовне, але релігійно-національне: своїм поворотом до рідного народу і рідної Української Церкви він мав виправити провини своїх предків, зробити цей народ свідомою, культурною, державнотворчою нацією, обновити нашу Церкву в дусі східньо-українських традицій, дійти до порозуміння з Українською Православною Церквою, і в цьому самому дусі обновити й себе самого.

Цю велику церковну реформу розпочав Митрополит Андрей у найбільш занедбаній і хаотичній ділянці: літургічно-обрядовій. З огляду на неможливість дійти до порозуміння у цій справі з нашими Владиками, Митрополит був змушений звернутися зі своїми пропозиціями до Риму: там перевидано в 40-их роках наші літургічні книги, виправлені згідно з нашими східніми церковними традиціями. Митрополит Андрей відновив також у нашій Церкві старовинну чернечу вітку монахів Студитів, які у практичному житті плекали духа східньої аскези і східнього богопочитання та благочестя.

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Юліян Мовчан

МОЯ ЗУСТРІЧ З МИТРОПОЛИТОМ ШЕПТИЦЬКИМ

Особисто мені довелося побачитися з Митрополитом Андрієм Шептицьким десь на початку березня 1944 року. У Львові тоді панував неспокій і велике напруження. Большевицький фронт посувався поволі, але нестримно на захід, і тому гітлерівські окупанти разом з „фольксдойчерами" лишали розкішні вілли в околицях вулиці Потоцького і тікали до свого „тисячолітнього райху" на захід. Тому з наближенням кінця німецької окупації польська вулична голота ставала все більш нахабною і розгнузданою. Польські шовіністи, які були не набагато кращими від гітлерівських есесів, все більше брудили мури Львова різними написами на зразок „Нєх жиє наш Львув!", „Львув завше вєрни" і подібними „бздурами". По місту ширилися чутки, що в той час, коли Львів стане „нічиїм містом", поляки спробують „вирізати" всіх українців, які там залишаться.

В один з таких днів на початку березня 1944 року я зайшов до палати при храмі св. Юра, де вже 44 роки працював і мешкав Митрополит граф Шептицький. Для таких відвідин я не мав ні спеціяльного „завдання", ні будь-яких „доручень" від когось. Вирішив прийти туди виключно для того, щоб побачити цю велику людину, про яку перед тим я так багато чув і читав, бо я передбачав, що якщо тепер його не побачу, то вже ніколи не зможу бачити. Чому — зрозуміло. Не сьогодні то завтра сюди напевно знову повернеться московсько-большевицька навала, і тому, подібно як і десятки тисяч інших українців, я також, аби врятувати своє життя, мусів тікати далі на захід.

Чекати довго не довелося. Через 5-10 хвилин мене покликали до робочого кабінету Митрополита. В кутку, трохи праворуч, за великим і важким дубовим столом, передо мною зразу постала кремезна, добре відома з портретів та малюнків маєстатична постать графа. Дебелі й сильні плечі, широка й довга борода, кінець якої ховався десь аж за край стола, та високе і „старомодне" крісло, на якому сидів Митрополит — все це робило постать графа якоюсь сильною і могутньою — дарма що з причини тяжкої і невиліковної недуги він вже третій десяток років не міг ходити.

Привітавшись, Митрополит запросив мене сісти. Я помітив, що просторий кабінет був скрізь заставлений книжками. Книжками були заладовані не тільки шафи, але ними були обставлені також усі стіни. Чимало їх лежало на столі, а то й, з браку місця, на підлозі. Між ними я помітив відому в ті часи в СССР „Біблію для віруючих і невіруючих", автором якої був „славнозвісний" Омелян Ярославський — один з колишніх секретарів ЦК ВКП(б) та голова всесоюзної спілки безбожників. (Помер він загадково в 1943 році, коли Сталін, на догоду президента ЗСА Рузвелта, погодився відновити православ'я в СССР). Були тут також твори Маркса, Енґельса та інших ідеологів комунізму, які з релігією нібито не мали нічого спільного (за вийнятком, очевидно, комуністичної, яку вони пропаґували накинути народам). При тому книжки били видані різними мовами, бо, як відомо, Митрополит володів багатьма чужоземними мовами. Оповідали, що коли до нього (ще за польських часів) з нагоди його дня народження прийшла делеґація рабинів, то Митрополит у відповідь на їхнє привітання відповів їм досить „плавною" старогебрейською мовою.

— Чи ще й досі в Харківському історичному музеї є портрет Жуковського, за якого (тобто, за гроші одержані від продажу портрета. — Ю.М.) було викуплено з кріпацтва Тараса Шевченка? — раптом запитує мене Митрополит, довідавшись, що від 1930 до 1941 року я проживав у Харкові. Голос Владики був „басистий" та переконливо-впевнений.

Я відповідаю і одночасно дивуюся, звідки така поінформованість Митрополита. Бо не тільки це, але, виявляється, що мій високодостойний співбесідник також знає, що одну з найкращих церков у Харкові на Кінному базарі большевики розібрали ще на початку тридцятих років. Знає також, що тодішній (мова йшла про 1933-38 рр.) московський наставник в Україні Постишев наказав був усунути пам'ятник українському поетові Василеві Блакитному-Елланському в Харкові, що кількість українських десятирічок Харкова в наслідок „благотворної ленінсько-сталінської національної політики" швидко зменшується. Він ще знав про багато інших речей, про які напевно не знає багато харків'ян. Тоді мені пригадалися слова одного греко-католицького священика, який колись сказав, що Митрополит Шептицький в такій же мірі цікавиться життям українців Придніпрянщини, як і життям українців своєї вужчої батьківщини Галичини.

(Закінчення на стор. 3)

Христя Навроцька

„ЧИ МАМА МОЖЕ СКАЗАТИ, ЩО ГОВОРИЛА ЗІ СВЯТИМ?"

Таке було питання моєї, тоді ще малої доні, коли я розказувала їй про нашого Князя церкви, добродія Пласту Митрополита Андрея Шептицького та про старання про його беатифікацію.

Пам'ятаю, коли я була ще малою дівчинкою, моя мама провадила мене до катедри св. Юра у Львові, де я одного разу бачила Митрополита Андрея на балконі митрополичої палати, звідки він благословив вірних.

В 1929 році ми жили у Стрию, де, як і в інших містах, відзначали ювілей Митрополита — 30-ліття його хіротонії на єпископа з осідком у Станиславові. Тоді відбулася величава академія в Народному Домі. Визначні громадяни вітали Митрополита і впровадили його на залю. Пам'ятаю, що мої батьки мали місце біля ювіляра, і тоді мій батько сказав до Митрополита: „Це моя доня Христя". Я поцілувала руку, Митрополит погладив мене по голові і сказав: „Рости велика і добра".

Минув рік, і мої батьки вислали мене до новацького табору в Підлютому. То був 1930 рік, кілька місяців перед розв'язанням польською владою Пласту. Таборові приміщення, — т.зв. „паки", де спало новацтво, — каплиця і велика їдальня були побудовані на площі, подарованій Пластові Митрополитом Шептицьким, яка розкинулась за річкою, напроти кедрової палати, де влітi перебував Митрополит.

Одного дня випала на мене стійка біля палати. Ходила я поважно під вікном, аж чую глибокий, сильний голос: „Хто то так пильнує мене?" Я відповіла, що не можу говорити, бо я на стійці. „То прийди завтра до палати", — чую голос.

Відбувши стійку, біжу до сестрички „Неполеон", як ми звали Полю Дицьо-Книш, і розказую про свою пригоду. Сестричка подумала і каже, що призначує нас трьох: Таню Левицьку — дочку Сірого Лева, Христю Марків з Кракова і мене. Маємо вранці назбирати суниць і занести Митрополитові.

Ми зробили коробки з кори, назбирали суниць і понесли до палати. В кімнаті сидів наш Добродій — опікун молоді. „Заходьте", — каже. Ми ввійшли, кожна поцілувала в руку, а Митрополит кожну з нас запитав, як називається і звідки ми.

Батьків Тані він знав. Христю Марків з далекого Кракова привітав і радів, що батьки прислали її до табору. Коли почув моє прізвище Домбчевська, сказав, що пам'ятає, що моя бабуня подавала дуже добру каву у Викторові біля Галича, де мій дідусь був парохом (помер у 1908 р.), а Митрополит був тоді єпископом у Станиславові і їздив на візитацію. „А мама як з дому називається?" — питає. „Рибчак", — відповіла я. „Знаю, — каже, — то дочка о. Рибчака, янівського декана".

Я не могла повірити, яка була пам'ять у нього, бо оба мої дідусі давно померли.

На кінець подякував нам за суниці і сказав не нищити дерев на коробки. Чи можна забути таку розмову — таке пережиття?

Другого дня була неділя, і табір приготовлявся до прийняття Митрополита Андрея. Над малим містком, який проходив через річку, виднів великий напис „Вітай нам, наш Архиєрею". Каплиця була прикрашена зеленню та квітами. Ми, учасники, стояли у лавах з булавою табору і чекали приходу Митрополита. І появилася дуже висока постать у білих митрополичих ризах і маєстатично, хоч з палицями, пройшла місток. Зразу в каплиці почалася Св. Літургія, після якої ми всі згуртувалися у великій їдальні, де знову впроваджено нашого Добродія.

Почався полуденок, і новацтво їло мовчки. Аж Митрополит питає: „Чому така тиша? Дайте їм свободу!" І на наказ „Свобідно" ми всі закричали. „Тепер знаю, що я між дітьми", — весело сказав Митрополит.

Минуло кілька років. Настав 1933 рік. Наш катехит о. Хирівський заповів, що у Львові відбудеться маніфестація української молоді „Українська молодь — Христові" і що організується поїздка. Я зраділа, що зможу туди поїхати, але не довелося, бо група націоналістичної молоді заповіла, що як хто поїде, то буде збойкотований. Очевидно, коли тобі 15 років, не хочеться наразитися на бойкот і то в малому місті. Я не поїхала, але до сьогодні маю жаль і не можу зрозуміти, як можна було Митрополитові, який стільки зробив для української молоді, таке вчинити.

Кілька років після того Митрополит у своїй промові на Марійській академії у Львові сказав: „Хто відкидає авторитет досвіду старших, легко відкине авторитет батьків, а відтак і кожний інший авторитет у народі. Вкінці дійде до того, що буде відкинений авторитет Церкви, Бога і всякої етики.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про незрозумілу ненависть і дулю в кишені

Репортаж останньої неділі, що ми його бачили на телевізійній станції Сі-Бі-Ес у програмі „60 хвилин", був так насичений ненавистю і злобою у відношенні до нас — українців, що потряс цілою нашою спільнотою в ЗСА, Канаді та там, де про цей репортаж чули або його бачили. Згусток калюмній, роками плеканого україножерства і злої волі впродовж півгодини представляв на екрані відомий телевізійний журналіст Морлі Сейфер, а з ним майстер інсинуацій Сімон Візенталь, мусіли вразити кожного, що бачив цю програму, і це не лише українців. Однак багато із пересічних американців прийняли усі ці брехливі очорнення і фальшовані факти мордування жидів у західній Україні, що з маніякальною впертістю знову приписуються українцям, як правдиві, а не один повірив у них і стверджував, що досі про це не знав, аж ця програма „відкрила йому очі".

Розуміється, реакція нашої громади була негайна. Телефони розривалися, огірчення зростало, відбувалися наради і зібрання з одною ціллю — якнайкраще підготувати протести і публічне заперечення усім несправедливим закидам. Всі ми, старші, знаємо, яка правда була, бо ми це пережили не на телевізії, а в дійсності. Саме ті із старшого покоління ще добре пам'ятають передвоєнні роки і можуть доказати, як на власні очі бачили та переживали протижидівські погроми, що чинились руками не українців, а польських „ендеків", скрайньо правих молодих людей, які робили погроми, били студентів-жидів і українців в університетах чи при інших нагодах, а рівночасно товкли шиби в українських установах. Але де тепер це доказувати і як боронитися перед усіми тими важкими наклепами, що впали із уст та кадрів недільної програми в американській телевізії?

Знаємо, що задумано різні акції протидії і протестів і це правильно, але під умовою, що вони будуть ведені гідно, діловo і цивілізовано, без зайвих емоційних випадів, які не завжди на місці, непродумані і можуть дати нові мотиви наклепникам.

Знаємо також дуже добре з досвіду, що маємо всі вдачу дуже запальну, емоційну, але короткотривалу, та не дуже послідовну пам'ять. У деяких випадках, коли треба було діяти спільно і дійсно розважно та з добрим вислідом, по короткому часі емоції спадали, крик втихав, обурення минало і на „полі бою" не лишався ніхто, хто б допровадив акцію до успішного кінця. Бо ж так легко є відгрожуватися „воріженькам", викрикувати палкі слова і заклики. Але коли приходить до того, щоб сконсолідовано це показати, спільно і послідовно протестувати, а головно писати і домагатися того, що ще вчора нам видавалося справою першого порядку, як на зовні, так і в середині громади — більшість із нас втихає, переходить до своїх щоденних справ і скоро забуває причину свого недавнього гучного зденервування.

Тому так дуже лячно, що й тепер в тому так неправдоподібно принизливому виступі проти українців, а зокрема проти українців із Західної України, і це тих, що у великій кількості є тут тепер повноправними громадянами ЗСА чи Канади, що наш протест буде короткотривалим „солом'яним вогнем". Цікаво було б знати, скільки з нас на ділі протестувало проти наклепницької програми, засипаючи листами та телефонами наклепників, дивуючи масовими демонстраціями, беручи приклад інших груп чи народів, які так вміють їх переводити в обороні свого національного гонору. А скільки наших громадян обурювалося лише на словах, у розмовах із своїми знайомими чи близькими, скажімо, під церквою, де незадоволення триває лише в неділю після Служби Божої.

Кожний з нас, що бачив цю програму чи читав її зміст, здає собі справу з того, що сьогодні, у 1994 році, це був вибух добре націленої міжконтинентальної ненависти, якій надано ще й добре замаскований політичний напрям. Припущення є різні і вони також є темою безлічі розмов, але чи й тут будемо бавитися в популярну гру „дулі у кишені", яка і тому є в кишені, щоб можна було трохи випустити „пару" з котла емоцій і дістати сатисфакцію, що таки „показалося", а що того ніхто не видів і не зорієнтувався, то не важне. Скільки того невдоволення, показаного „в кишені", розійшлося по костях після невдалих конференцій, нарад, з'їздів. Після вибору невдалих предсідників, директорів, голів та їх команд, побурчали, покивали „пальцем в чоботі" і показали собі „фіґи в кишенях" під церквою в неділю, а тоді пішли на вареники і свіженький борщик з почуттям виконаного громадського очищення. Але чи зможемо очиститися від недолугого керівництва і десятків керманичів різного калібру, коли не покажемо їм усім і тим, що принижують нашу національну честь таки справжню дулю, але витягнувши руки з кишень?

О-КА

Чи мама...

(Закінчення зі стор. 2)

Митрополит Андрей Шептицький серед дітей. 1943 рік.

Світлив Ю. Навроцький.

Хто відкине ці авторитети, тому лишається або власний його авторитет, або авторитет його партій, або його клік. Чи ж це не веде до анархії?"

І ще раз довелося мені зустріти Митрополита Андрея в 1943 році, коли діти з львівських садочків вітали свого Архиєрея. Була я там, бо між дітьми був мій малий кузен і сестрінка мого чоловіка, який фотографував цю подію. Мені знову припало таке велике щастя, що востаннє могла я поцілувати зболілу руку того великого Святця.

Митрополит...

(Закінчення зі стор. 2)

Щоби наші кандидати до священичого стану були відповідно приготовані для служіння Богові й народові, Митрополит оснував 1929 року Греко-Католицьку Богословську Академію у Львові, яка своїм високим академічним рівнем могла сміло ривалізувати з іншими західньоевропейськими університетами. Святоюрська Гора, на якій була резиденція Митрополита Андрея, стала своєрідною твердинею не тільки для нашої Церкви, але і народу. Звідти лунав могутній голос нашого Велетня і Святця в часах церковних і національних криз, туди приходили наші громадсько-національні, політичні і наукові діячі для обговорення різних актуальних справ із Князем Церкви і Народу.

Ці ідеї Митрополита Андрея переніс у другу половину XX століття та в західні країни нашого поселення його великий наслідник та ідеологічний спадкоємець Патріярх Йосиф. Хоч Святоюрська Гора замовкла у Львові під ворожим насильством, обізвався тепер Український Рим: обізвався дзвонами собору св. Софії, заговорив мудрістю і наукою Українського Католицького Університету, загомонів співами нової студитської обителі. Але найголосніше заговорив наш другий духовий Велетень — Патріярх Йосиф. Промовляв не тільки словами, але й ділами, прикладом свого життя: будував, організував, видавав богословські і світські наукові твори, виховував молодих кандидатів до священичого стану, вишколював нових науковців. Їздив по всіх закутинах нашого поселення, своїм палким словом і невмирущою ідеєю віднаходив та об'єднував у розсіянні сущих, на чужині відродив і скріпив нашу церковну і національну спільноту. Скликував Помісні Синоди Владик, на яких вирішувано важливі питання нашої Церкви. Залишив нам також багато послань та звернень з різних нагод, а головно своє Завіщання, що є тепер світлим дороговказом серед духової темряви до осягнення нашої релігійно-національної мети.

Своїм головним життєвим завданням уважав наш Патріярх перебудову нашої церковної структури на засадах помісности і патріярхату згідно з постановами Другого Ватиканського Собору. Спротив Ватиканської Курії та байдужість більшости наших Владик спричинило йому багато душевних терпінь. Все ж таки епохальною, історичною заслугою Патріярха Йосифа було введення в нашу церковну ідеологію, започатковану Митрополитом Андреєм, ясно скристалізованих позицій помісности і патріярхату, які стали неначе могутнім фіналом у цій завершеній концепції нашої Церкви.

Цього року припадають якраз 50-ті і 10-ті роковини відходу у вічність цих двох наших велетнів духа. Згадаймо їх у своїх молитвах і прохаймо їхнього заступництва перед Престолом Всевишнього. Церковна ситуація сьогодні в Україні і на поселеннях дуже критична; ворожі закулісові сили стараються завернути назад колесо історії та здеґрадувати нашу Церкву і народ до ролі якогось підніжка, який служив би чужим політичним і церковним інтересам. Тільки Божа допомога і могутні ідеї наших духових велетнів дадуть нам силу перемогти ці підступні ворожі дії та всім нам об'єднатися в єдиному Українському Київському Патріярхаті.

Вшановано отця Севастіяна Сабола, ЧСВВ (Зореслава)

Відзначення ювілеїв — це речі, про які часто читаємо у пресі. Усі вони віддають заслужену шану особам чи організаціям, які собі на це заслужили, як вияв вдячности за їхній труд і працю. У дні 26-го вересня 1994 року ми були свідками ювілею, якому, здається, не було рівного протягом довгого часу. Це був потрійний ювілей. Ми мали особливу шану відзначити 85-ліття з дня народин, 70-ліття монашества і 60-ліття священства отця доктора Севастіяна Саболя, ЧСВВ, який усі свої сили присвятив для своєї Церкви і народу, та для української культурти. Отець Севастіян Сабол, крім того, що, як і слід, є скромним монахом і ревним душпастирем, є також щирим українським патріотом, поетом, публіцистом і науковцем.

Сам син Карпатської України, він працював серед української молоді та інтелігенції у своїй вужчій батьківщині. За свою працю був переслідуваний і арештований. У 1948 році був засуджений позаочно на досмертну тюрму. У 1949 році дістався до Риму, де захистив докторат з богословії. Опісля переїхав до Америки. Від 1978 року душпастирював у парафії Непорочного Зачаття у Гемтремку, Миш., а від 1987 року досі — у парафії св. Йосафата у Ворені. Крім душпастирської праці о. Сабол писав і друкував гарні свої поезії під псевдонімом Зореслав, а також писав наукові праці. Він є дійсним членом Наукового Товариства імені Т. Шевченка та членом Спілки Українських Письменників України.

Тож зрозуміло, що 26-го вересня парафіяни церкви св. Йосафата і численна українська громада Великого Дітройту святочно відзначила його потрійний ювілей, який вшанивав своєю присутністю епископ епархії св. Миколая у Чикаго. Владика Михаїл Вівчар, ЧНІ. Владика Михаїл, ЧНІ, відслужив Архиєрейську св. Літургію при сослуженні о. Ювілята і численного духовенства. Співав хор парафії св. Йосафата під диригентурою маестра Володимира Щесюка. По полудні почався бенкет у новозбудованому парафіяльному осередку церкви св. Йосафата. Бенкет відкрив парох церкви св. Йосафата о. Вернард Панчук ЧСВВ, представив господаря бенкету Степана Феденка, який підкреслив заслуги отця ювілята. Слово — привіт виголосила голова парафіяльної ради Анна Нордстром, складаючи побажання від парафіяльної ради і парафіян. Опісля учні початкової і середньої шкіл Непорочного Зачаття привітали Владику і Ювілята. У дальшій частині програми хор парафії св. Йосафата відспівав чотири пісні-молитви: „День, Єгоже сотвори Господи", „Ісаіє, Ликуй", „Хваліте Господа з небес", і „Отче Наш". Молитву перед обідом перевів о. Маріо Дачишин, ЧСВВ, а Владика поблагословив трапезу. Тоді також піднесено многолітствіє для о. Ювілята.

О. д-р С. Сабол

Під час бенкету отець-парох Вернард Панчук, ЧСВВ, представив гостей при головному столі та прочитав привіти від Владики Михаїла, ЧНІ, Владики Іннокентія ЧСВВ, та організацій. Після обіду господар бенкету попросив до слова Владику Михаїла. Владика говорив про численні заслуги отця Ювілята та закликав до молитов за покликання до духовного і чернечого стану, тут в Америці і Канаді, вказуючи на те, що у Бразилії чи в Україні є більше покликань. Натомість в Америці і Канаді, в країнах добробуту, ситуація з покликаннями досить критична. зЗакінчив свої слова Владика побажанням, щоб милосердний Господь дарив щедрими ласками отця Ювілята Севастіяна Собола — поета Зореслава на довгі роки. Тоді промовив сам отець Севастіян. З питомою йому скромностю о. Ювілят зложив щиру подяку Христові Господеві за те, що дозволив йому діждатися цієї хвилини і подякував усім учасникам свята і усім, які причинилися до відзначення його потрійного ювілею.

Бенкет закінчив молитвою о. Роберт Лукавий, ЧСВВ, сотрудник парафії Непорочного Зачаття у Гемтремку. Численно присутнє духовенство, як українське католицьке, так і українське православне, і повна заля присутніх підкреслили любов і пошану для Ювілята, заслуженого монаха і бездоганного душпастиря. До бенкету грала на фортепіяні Ліда Цісарук.

Думаю, що ціле життя отця Севастіяна Сабола, ЧСВВ, — це безперервний ланцюг повної посвяти і самопожертви життя для Христа, і ближніх. Його життя — це світлий приклад для нас усіх, християн, як теж і дороговказ, як ми повинні використовувати дані нам Богом таланти. На многі і благі літа, отче Ювіляте.

Зенон Василькевич

ОРГАНІЗАТОРИ ТУРИ ПО УКРАЇНІ

На закінчення репортажу Оксани Волчук п. н. „Ось така то наша Україна", що був поміщений у п'ятьох частинах нашого щоденника із останньою в числі 201 з 22-го жовтня, треба додати, що тура була зорганізована туристичним агентством „Сковп", а провадили її Софія Геврик. — Ред.

Появилася книжка про імунологію

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Останнім часом на українському книжковому ринку не появляється надто велика кількість нових видань, бо те, що появляється то в більшості передруки з колись заборонених в Україні видань, а в діяспорі видання обмежуються до реґіональних збірників.

Тому з приємністю треба відзначити появу нової книжки іншого жанру — підручника „Імунулогії" авторства Івана Кохана, професора імунології департаменту мікробіології Маямського університету в Оксфорді, Огайо, ЗСА. Книжка надрукована канадським підприємством „Кобза" в Києві, українською мовою та об'ємом 442 сторінок, у 1994 році. У книжці на звороті титульної сторінки сказано, „Допущено Головним управлінням учбових закладів, кадрів і науки Міністерства Охорони зрором'я України як підручник для студентів медичних вузів". Всі права на видання, копіювання чи переклад на інші мови застережені за автором.

Книжка в ЗСА коштує 38 дол. і можна її купити в автора, пишучи на адресу: Ivan Kochan, 5 Bull Run Dr. Oxford, Ohio 45056.

Моя зустріч...

(Закінчення зі стор. 2)

Говорячи про майбутнє і передбачаючи, що трагедії українського народу ще далеко не кінець, Шептицький не вважав негативним те, що багато українців, зокрема інтелігенції, в ті роки вирушили в далекий і незнаний шлях еміґрантської скитальщини. Пізніше оповідали, що Митрополит не рекомендував залишатися навіть деяким своїм близьким по співпраці священикам. Чому — зрозуміло: краще бути в нелегкому, але вільному становищі еміґранта, ніж конати десь на каторзі в Сибірі або дістати московську кулю в лоб.

Під час розмови Митрополит неодноразово вказував на великий злочин з боку тих, хто сіє ворожнечу між церквами і закликав до зміцнення нашої єдности. „У нас, — сказав Митрополит, — на жаль, нема або є дуже мало приятелів, і тому наша сила — передовсім у нашій єдності!"

При відході Митрополит подарував мені на згадку свою книжку „Заклик до покаяння", видану 1939 року. На обгортці книжки, ледве ворушачи напівспаралізованими пальцями, Митрополит написав: „На пам'ять — най Бог благословить — † Андрій". Повторюю, він написав своє перше ім'я не „Андрей", як це часто бачимо в пресі і що є русизмом, а „Андрій", як має бути в українській мові.

Під час скитальщини в мене пропало багато цінних особистих речей, в тому числі книжок, проте книжка Митрополита Шептицького з його дедикацією збереглася.

І ось в тому ж 1944 році, 1-го листопада, серце Великого Митрополита перестало битися. Також 1-го листопада, але 26 років раніше, розпочалася українська національно-визвольна революція в Західній Україні. Того ж 1-го листопада, але 20 років пізніше, тобто, 1964 року, не стало в живих одного з видатніших провідників українського визвольного руху полковника Андрія Мельника, який свого часу був у дуже близьких стосунках з Митрополитом, і працював інженером у маєтку Шептицького.

Нарешті цікава ще одна деталь. Приблизно рік перед смертю Шептицького, 9-го жовтня 1943 року, також у митрополичій палаті на Святоюрській горі, на 62-му році життя, помер найпопулярніший лікар західньоукраїнських земель, професор, доктор Маріян Панчишин. Сталося так, що Митрополит Шептицький запропонував привезти свого особистого довголітнього лікаря і дорадника Панчишина, аби дати йому захист від злобних польських терористів. На жаль, він довго й тут не пожив...

Та якби там не було, вже минає півстоліття, коли не стало в живих того, хто мав серед свого народу леґендарний авторитет. Пам'ять про нього вічно житиме в серцях українського народу.

КЕРІВНИКИ ФІЛЬМОВОЇ індустрії повідомили у вівторок, 25-го жовтня, що голливудська Агенція творчих мистців у спілці з трьома регіональними телефонічними компаніями плянує створити нову та дещо контроверсійну спілку, яка пропонуватиме своїм телефонічним клієнтам на східньому і західньому побережях ЗСА розвагові відеопрограми. Спільниками цього нового почину будуть Белл Атлантік, Найнекс і Пасіфік Телесіс. Представники згаданої агенції та всіх трьох телефонічних компаній працюють над тим, щоб якнайшвидше договоритися в цій справі.

„А я збоку стою і на вус мотаю"

Хоч вуса не маю, але дещо намотала під час з'їзду „кокорудзянок" 17-го-18-го вересня на „Верховині". „Кокорудзянками" ми називаємо себе не тому, що любимо їсти чи вирощувати кукурудзу, а тому, що ми ходили до гімназії Рідної Школи ім. Іллі і Іванни Кокорудзів, які власним коштом уфундували будинок для цієї гімназії.

На кулюарах з'їзду деякі товаришки дискутували над тим, хто властиво дав більше грошей на будову — чоловік чи жінка, і чиє ім'я ставити попереду — директора Іллі чи директорової Іванни, яка мабуть була „багата з дому". Авторитетно стверджую, що справи не вирішено, але остаточно — яка різниця?

Головне, що чоловік і жінка спільно вміли зробити добре. А ця гімназія справді потребувала уваги і меценатства. Містилась бо вона початково на вулиці Мохнацького, відтак на Театинській, а потім на Валовій вулицях в будинках, які не дуже надавались на приміщення для гімназії. І тому, коли в 1935 році перенесено цю гімназію до нового, спеціяльно для школи призначеного будинку, — це була велика благодать.

Дирекція, вчителі, батьки і учні раділи, як малі діти. Це допомогло теж цій школі дістати „право прилюдностей", що було дуже важне і давало певні полегші, спеціяльно при матурі і вступі до університету. І тому так боляче, що з таким трудом будована, підтримувана українцями в тяжких умовах ворожої польської окупації школа — тепер не українська, а російська. І тому ми, кокорудзянки, такі одержимі ідеєю, щоб цю школу зробити українською.

З'їзд наш справді був феноменальний. Хоч малолюдний, але такий гарний інтимно родинний, повний споминів, веселости. Виставка світлин захоплювала всіх. Ми пізнавали себе на них і не були певні, чи то ми і чи то ця чи інша наша товаришка. Найлегше було розпізнати професорів.

Хто то сказав, що один в полі не воїн? А ми маємо такого воїна, що на ній не тільки все стоїть, але і нею рухається. Це наша Теодозія Савицька. Вона не тільки ініціяторкою створення Об'єднання колишніх учениць гімназії „Рідної школи ім. І. І. Кокорудзів, але поїхала на з'їзд наших товаришок у Львові в червні ц. р. разом з Лясею Старосольською, Наталією Даниленко і Олею Лебідь, та разом потім з ними нас про цией з'їзд поінформувала.

З одного привіту, відчитаного на з'їзді (мабуть від Марти Барабаш), ми довідались, що на прощанні після матури Дозя Клюфас (тепер Савицька) сказала товаришкам: „Не будемо робити жодних матуральних з'їздів, щоб ми запам'ятали себе вічно молодими і гарними". Мабуть Дозя забула, але її громадська виробленість не дозволила їй стати осторонь боротьби за повернення нашої школи на українську.

Ляся Старосольська і Ірка Кравців приїхали на з'їзд з Ню Йорку поїздом, який, на жаль, не доїздить на „Верховину", а з Порт Джервіс пішки не зайдеш. На щастя, один ґалянтний член колишньої Української Дивізії (якою слід пишатися, а ми її чомусь не доцінюємо), Ґоґо Слупчинський, доставив до нас цих двох достойних дам. Це нам дуже допомогло, бо, коли прийшло до виборів нової управи і Дозя дуже відмовлялась від головства, Ляся їй заявила: „Ми не хочемо тебе вибрати, але мусимо". Це нашого здисциплінованого „вояка" відразу переконало, і Дозя Савицька стала головою.

Всі ентузіястично схвалили потребу видання збірника про нашу гімназію на спілку з нашими товаришками зі Львова (а я хоч була іншої думки, не мала відваги протестувати). Тільки коли Наталія Даниленко авторитетно заявила, що не будемо цим збірником будувати собі особистого пам'ятника, а треба буде зосередитись на ідейно історичній сторінці, — це мене відразу переконало.

З нашої гімназії вийшло багато славних хінок, як Ірина Сеник, Віра Вовк, Уляна Любович, Леся Храплива, щоб назвати лиш кількох, але ми всі уважаємо себе теж важними, спеціяльно ті, що приїхали на з'їзд. Пригадали ми собі, хто вмів найліпше гавкати так, що всі пси довкола гімназії відзивались, або хто з вчителів був „шницельок", а хто „цьоця Кльоця" і подібне.

Про поважний перебіг з'їзду напевно напише хтось компетентний, а я рішила, що досить маємо довкола нас сумного, і подала дещо веселого.

Ніля Безкоровайна-Стецьків

ДОПОВНЕННЯ

У доповненні до звідомлення про міжнародну конференцію боротьби зі злочинністю, що відбулася у Києві, треба додати, що конференцію відкрив міністер внутрішніх справ України Володимир Радченко, а опісля промовляв перший секретар американської амбасади в Києві Даглес Елріч. Останнім молитовне звернення при відкритті конференції виголосив пастор Ярослав Шеп-Шепелявий, який очолює релігійну службу „Думки про віру". Офіційну делеґацію Української Православної Церкви на конференції очолював Митрополит Філарет. — Ред.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ

В Україні
(З інформацій УНІАР)

ЛЬВІВ. — Голова Обласної Ради Мукола Горинь підтвердив, що Генеральна прокуратура звільнила прокурора Львівської області Зеновія Котика, а Міністерство Внутрішніх Справ України звільнило начальника Львівського обласного управлення внутрішніх справ, генерал-лейтенанта і депутата Львівської Обласної Ради Івана Мотриця. За словами М. Горинія, ні Генеральна прокуратура, ні МВС не поінформували керівництво области про результати перевірки фактів зловживань службовим становищем згаданих осіб. Можливо, сказав Горинь, це пояснюється тим, що хтось хоче швидше позвітувати Президентові про посилення боротьби зі злочинами.

УЖГОРОД. — Тут відбулася зустріч керівників оперативних підрозділів мадярської поліції та керівників Управлення внутрішніх справ Закарпатської области, які займаються боротьбою з міжнародною організованою злочинністю. Сторони домовились про поглиблення співпраці та обмін інформацією. Обидві сторони готують нову угоду про співпрацю прикордонних служб двох країн.

ЧЕРНІВЦІ. — Буковина святкуватиме 76-ту річницю „Буковинського Віча", яке ухвалило рішення про вхід Буковини до складу Західньо-Української Народної Республіки. Святкування відбудеться 3-го листопада і цей день у Чернівецькій області буде вільний від праці. Вперше офіційно це свято почало відзначуватися у 1990 році.

ЛЬВІВ. — Тут 16-го жовтня біля села Верхні Гаї, Дрогобицького району, на залізниці Стрий — Дрогобич невідомі особи, роз'єднали рейки і поїзд та дві цистерни зійшли з рейок. Люди не постраждали, але на 30 хвилин затримався рух поїздів. На місці катастрофи знайдено записку, де міститься погроза повторити щось подібне, якщо їм, злочинцям, не виплатять 50,000 дол. Слідство з'ясовує куди треба доставити гроші і хто є цими злочинцями.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ повідомив у понеділок, 25-го жовтня, що із 20,000 втікачів з Гаїті, акі перебували на американській військово-морській базі у затоці Ґвантанамо, 13,500 добровільно зголосилися повернутися до Гаїті. Крім того 1,026 зі залишених зголосилися на запропоновані їм вишколи, щоб працювати для нового уряду Гаїті. Тепер у Ґвантанамо перебуває ще 6,428 гаїтян які мабуть також у короткому часі повернуться на батьківщину.

ІНДІЯНСЬКЕ ПЛЕМ'Я З КОННЕКТИКАТ Машантакет Пікотс, яких одинокий прибуток, це касино газардних ігор недалеко місцевости Ледярд, пожертвувало 10 міл. дол. для Крайового музею американських Індіян. Це найбільший досі даток Смітсонській установі, частиною якої є і цей новий музей, що має бути збудований у комплексі Смітсонського музею у Вашінгтоні. Речниця Смітсонського музею Сузанна Келлемс підкреслила, що цей щедрий дар коннектикатського племини збільшив фонд для згаданого музею до 31 міл.дол., Метою збірки є осягнути суми 60 міл. дол., з чого 27 призначено на спорудження потрібного приміщення.